მუშათა ყველა ქვეყნის, შეერთდით!

კომუნისტი

ფეოთხე წელიწადი

საქართ. კომუნისტური პარტიის ცენტრალური და თბილისი კომიტეტის და სრულიად საქართველოს მუშათა, გლეხთა, წითელარმიელთა და მეზღვაურთა დეპუტატების საბჭოების ცენტრ. აღმასკომის ორგანო

რედაქცია
თბილისი, რუსთაველის პრ. ს.პექტი № 24, მეორე სართული
რედაქციაში საქმიანათვის მოლაპარაკება შეიძლება ყოველდღე
ყარდა კვირა-უქმეებისა 10—11 საათ.
ტელეფონები (რედაქტორის 14—76, მდივანის 10—58)

მთავარი კანტორა
თბილისი, რუსთაველის პროსპექტი, 24
ტელეფონი 10—49
ტელისმოწერის ფასი: მუშა-მოსამს.—65 კ., იანარს. ქალაქში-85 კ. ქალაქს გარეთ 95 კ.
განცხადებები: ნონპ.ა.ოქელის სტრიქონი—20 კ.
საშგლოვიარო განცხ.—5 მ. განმეორებ. განცხ. შეღავათი 15 პროც. განცხ. მიიღება შუად. 3 ს.
ექსპედიციის ტელეფონი 5—43.

ᲓᲦᲘᲣᲠᲘ

— პოლონეთში მწვავდება სამრეწველო კრიზისი. უუშევრებმა მთელ რიგში მოაწყვეს გაფიცვები.

— გერმანიის წარმომადგენლები ოდუშერებენ [illegible] ნოტას წინააღმდეგ გერმანიაზე კონტროლის დაწესების შესახებ.

— ეგვიპტეში ხდება მთელი რიგი ინგლისის საწინააღმდეგო დემონსტრაციები.

— პოლონეთის სამხედრო უწყება [illegible] ოფიცერებს.

— მოსულმა წვინებმა საკმაოდ გაუფუჭეს [illegible] ხეთში მოსავლის პირი.

№ 147 (1002) კვირა, 29 ივნისი 1924 წ. ყოველდღიური გაზეთი ფასი 4 კ. (500 მილ.) № 147 (1002)

შეთანხმების გზით

ჩვენ ირგვლივ მდებარე კაპიტალისტურმა მსოფლიომ რამოდენიმე საფეხური განვლო ჩვენთან დამოკიდებულების საკითხში.

პირველათ ჩვენ მან გაგვიხსნა საგარეო ფრონტი და „მეზობელი“ სახელმწიფოები მოგვისია. იარაღით, ფულით, ჯარით, სამხედრო ინსტრუქტორებით, გენერალური შტაბებით ეხმარებოდა მათ ჩვენ წინააღმდეგ ომში. დიდი სახელმწიფოების ანგარიში სწორი იყო იმ აზრით, რომ თუ ამ ბრძოლაში დამარცხდებოდა საბჭოთა კავშირი, ისინი საბოლოოთ მოიგებდნენ და მიზანს მიაღწევდნენ, ხოლო თუ ჩვენ გამოვიდოდით გამარჯვებული—ამ შემთხვევაშიც არასიკეთე აგებდენ და თუ დაკარგავდა ვინმე რამეს ისევ ჩვენ წინააღმდეგ უმუალოთ მებრძოლი „სატარა“ სახელმწიფოები.

ამ ცდამ არ გასჭრა. საგარეო ფრონტს ჩვენ ლიკვიდაცია უყავით. მაგრამ საქმე ამით როდი გათავებულა.

მეორე საფეხური იყო ჩვენთან ბრძოლა შინაური კონტრ-რევოლიუციაზე. დაყრდნობით, შიგნი აჯანყებების მოწყობით, ანარქიის გამოწვევით. აქ ბურჟუაზიული სახელმწიფოები ფართოთ სარგებლობდენ ეგრედწოდებული სოციალისტური პარტიებითაც. ყველა ეს ესერები და მენშევიკები იარაღი იყო უცხოელ იმპერიალისტების ხელში ჩვენ წინააღმდეგ. ყველა სოციალური ნაძირალები და „სოციალისტური“ პარტიები შეხმატკბილებული აკეთებდნენ შინაურ თავად-აზნაურულ-ბურჟუაზიულ კონტრ-რევოლიუციასთან ერთად საერთაშორისო რეაქციის საქმეს.

ჩვენ შინაურ კონტრ-რევოლიუციასაც მოვუგრიხეთ კისერი და დავდვით ძირს.

უკანასკნელი იმედი კაპიტალისტების შეიქნა ჩვენი სამეურნეო ცხოვრების მოუწყობლობა. მათ იცოდნენ ეს სუსტი მხარე იარაღში გამარჯვებული ახალი წყობილების: შინაური და საგარეო ფრონტებზე გამარჯვეთ, მაგრამ ეკონომიური შემკვდრეობა ცუდი მივიღეთ. ქვეყანამ გაიარა გამანადგურებელი მსოფლიო ომი, მან გადაიტანა რეკოლიუციის „ხარჯებიც“ — შედეგი იყო ჩვენი სახალხო მეურნეობის ოშლა.

ჩვენ ამ მხრივ გამონაკლის არ შეადგენდით სხვა ქვეყნებისაგან, რომლებიც ომობდნენ; მაგრამ ჩვენი მდგომარეობა მაინც ყველაზე მძიმე იყო: ჩვენ არც ზედმეტი დგროვილი სიმდიდრე გაგვაჩნდა, რომ მით რამოდენიმეთ მაინც სული მოგვბრუნებია და ამას გარდა, როგორც ვთქვით, ბოიკოტის რკალი გვქონდა შემოვლებული. ამ მხრივ მაინც განსხვავებული იყო ჩვენი მდგომარეობა სხვა სახელმწიფოებთან შედარებით. და აი იარაღით ხელში დამარცხებული ბურჟუაზიული სახელმწიფოები იმით სულდგმულობდნენ, რომ, რადგან, მათი აზრით, ჩვენ საკუთარი ძალით ვერ წამოვიღებდით წელს მათ დაუმარცხებლათ, ამიტომ იმედი ჰქონდათ, რომ იძულებული შევიქნებოდით მათთვის მიგვემართა დახმარების თხოვნით, ხოლო ამ დახმარებას ისინი ძვირათ დაგვიჯენდნენ. და მართლაც ყოველ ჩვენი ცდაზე სესხის მისაღებათ და თვით ნორმალური ურთიერთობის ალსადგენათ მათთან, ისეთი პირობებით გვიპასუხებდნენ, რომელთა ცხოვრებაში გატარება ჩვენ ხელუეს შეკრულს ჩაგვყრიდა მათ ხელში. ამნაირათ „მშვიდობიანი“ გზით მიიღებდნენ ისინი იმას, რისი მიღება იარაღმა ვერ აგვუნა ვერც გარეგან და ვერც შიგნი ჩვენთან შებრძოლების დროს. მაგრამ ბედმა აქაც უმტყუნა ჩვენ მტრებს.

ჩვენ „დავაწვევთ“ ჩვენ საკუთარ შინაურ ძალებს და ეკონომიურ რესურსებს. ამით მივაღწიეთ საკმაო მნიშვნელოვან შედეგებს ყველა დარგებში და ეკონომიური ცხოვრებაც, აღორძინების გზაზე შემდგარი, თანდათან ვითარდება, მტკიცდება. მტრებმა ეს დაინახეს და დაიწყო **მეოთხე** ხანა ჩვენს ურთიერთობაში. ამ პირობებში ვითარდება დღეს ჩვენი დამოკიდებულება უცხოეთთან.

ინგლისთან ამ ჟამათ ჩვენ ვაწარმოებთ მოლაპარაკებას და მისი პერსპექტივები დადებითია. საფრანგეთი ემზადება ჩვენი ცნობისთვის. ეს დასავლეთით და სულ უკანასკნელ ხანებში. ამავე დროს აღმოსავლეთიდანაც არ არის ცუდი ამბები. ჩინეთთან დაიდო ხელშეკრულება, რომელმაც თავისი ხასიათით კიდევ უფრო ასწია ჩვენი კავშირის პრესტიჟი აღმოსავლეთის ხალხებში. იაპონიაც, ამავე მიზეზის გამო და კიდევ იმიტომ, რომ ვერაფერ კარგ მეგობრულ განწყობილებაშია თავის მოსისხლე მტერთან—ამერიკასთან, იძულებული ხდება ჩვენთან მოლაპარაკება აწარმოოს და ამნაირათ საფრანგეთის შემდეგ ეს მეორე **ყველაზე** უფრო მტრულათ განწყობილი შორეული „მეზობელი“ უახლოვდება ჭკუას და „გვემეცადინეობა“ იმაზე, თუ როგორ მოეწყოს ჩვენი ურთიერთ დამოკიდებულება.

ერთი სიტყვით უკანასკნელი (რიცხვით) საფეხური ჩვენ [illegible] ბაში კაპიტალისტურ უცხოეთთან არის შეთანხმების **გზა**, რომელსაც ეს სახელმწიფოები დაადგენ და ჩვენც ვისარგებლებთ ამით. მაგრამ ერთ წამსაც არ გვავიწყდება ამავე დროს, რომ საჭიროა **სხვა მზადებაც** ყოველი შემთხვევისათვის, რადგან პროლეტარულმა სახელმწიფომ კარგად იცის ვისთან აქვს მას საქმე იმპერიალისტების სახით.

მშვიდობიანობის დროს ჩვენ ვემზადებით იმ დროისთვის, როდესაც ამ მშვიდობიანობას დაარღვევენ ჩვენი მტრები, თუ ეს მათთვის გამოსადეგი იქნა. სხვანაირათ ვერც მოვიქცევთ, რადგან თუმცა დროებით თითქოს „მოკეკიანებულ“, მაგრამ მაინც ჩვენ შეურიგებელ მტრებთან გვაქვს საქმე.

ერთი გაუგებრობის თავიდან ასაცილებლად

გაზ. „კომუნისტი“-ს № 143-ში მოთავსებულია ამს. ვ. გ-ძის მტკიცე საყურადღებო წერილი სათაურით: **„ჩვენი მიწათმოწყობის ტკივილები“**. ავტორი ეხება მეტად საპირბოროტო საკითხს,—ვ. ი. მიწათმოწყობის მოგომარეობას ჩვენში და იძლევა ძლიერ საინტერესო ცნობებს ამის შესახებ. მდგომარეობა ამს. გ-ძის სიტყვით ვერაა დამაკმაყოფილებელი საპირო დროზე იქნეს მიღებული შესაფერი ზომები. სოფლის და გლეხკაცობის მდგომარეობის გაუმჯობესების ამოცანა ხომ ერთ მორიგ საკითხათ სდგას დღეს ჩვენს წინაშე. და აქ **კი მიწათმოწყობის საქმე** პირველ-რიგში სდგას. ვისაც შემთხვევა ჰქონებია სოფლის ვითარების გასცნობოდა ამ უკანასკნელს დროს, მას უთუოდ ეცოდინება, თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს გლეხის თვალში მიწათმოწყობას. და ეს ასეა არა მარტო ჩვენში, არამედ რუსეთშიაც.

აი რას ამბობს ამის შესახებ საბჭოთა რუსეთის თანამედროვე სოფლის საუკეთესო მცოდნე ამხ. **იაკოვლევი**: „მიწათმოწყობა შეადგენს უძლიერეს სურვილს ყველა გლეხებისა განურჩევლად მდგომარეობისა... ერთად რომ დააკენთ აგრონომი, მითად რომ დააკენთ აგრონომი, მიწისმზომელი და ბეიოალი, უნდა გამოვტყდეთ, რომ დღეს გლეხები ყველაზე უფრო დაინტერესებული არიან მიწისმზომელით. ნამდვილი აგრონომიული მუშაობა უკან მისდევს მიწისმზომელის მუშაობას“.*)

ეს მართალია არა მარტო რუსეთის სოფელზე, არამედ ჩვენ სოფელზედაც.

აქედან ჩვენ სათანადო დასკვნა უნდა გამოვიტანოთ, ე. ი. ის, რომ ჩვენი სოფელი უზრუნველყოთ მიწისმზომელებით, ისე, რომ რაც შეიძლება ჩქარა დავასრულოთ მიწათმოწყობის საქმე; თუ ეს საქმე შეფერხდა და დაგვიანდა, მას მერე მნიშვნელობა აღარ ექნება.

ამ ჩემი მოკლე შენიშვნის მიზანს სრულებით არ შეადგენს აღძრულ საკითხის შესახებ რაიმე ახალი წინადადების წამოყენება. ეს შენიშვნა გამოიწვია შემდეგმა გარემოებამ. ამს. გ—ძე, სხვათა შორის, სწერს: „ბევრმა შეიძლება არც კი იცოდეს, რომ იმ წელში გამწყვეტ შრომაში, რომელსაც ეწევა მიწისმზომელი მიწათმოწყობის საქმეში, ის იღებს **ჯამაგირს 18 მანეთს თვეში**. რა თქმა უნდა, შეუყოთი და მცოდნე მიწისმზომელი ასეთ ვეღარ გაუძლებს ასეთ პირობებს და ამიაშერებს იმ ადგილებს ჩვენს კავშირში (რუსეთში, აზერბეიჯანში და სომხეთში), სადაც **120—160 მანეთამდე** აძლევენ თვეშიო“. სრულიად მართალს ამბობს ამს. გ—ძე, რომ ასეთი მცირე ჯამაგირით ვერ დაკმაყოფილდება ვერც ერთი მუშაკი, და მით უფრო მიწისმზომელი, და, მაშასადამე, ეს ჯამაგირი უნდა გადიდდეს. მაგრამ როგორ, რა გზით, რა საშუალებით? ავტორი ამბობს, რომ რუსეთში, აზერბეიჯანში, სომხეთში, მიწისმზომელი იღებს 120—160 მანეთამდეო. დანამდვილებით მე არ ვიცი, რამდენს იღებს დასახელებულ ქვეყნებში მიწისმზომელი. მე ბულ ქვეყნებში მაინც მხოლოდ ის, რომ რუსეთში მიწათმოწყობის საქმეს, ე. ი. ის, რომ ჩვენ სოფელი უზრუნველყოთ მიწისმზომელებით, ისე, რომ რაც შეიძლება ჩქარა დავასრულოთ მიწათმოწყობის საქმე; თუ ეს საქმე შეფერხდა და დაგვიანდა, მას მერე მნიშვნელობა აღარ ექნება.

ამ ჩემ მოკლე შენიშვნის მიზანს სრულებით არ შეადგენს აღძრულ საკითხის შესახებ რაიმე ახალი წინადადების წამოყენება. ეს შენიშვნა გამოიწვია შემდეგმა გარემოებამ. ამს. გ—ძე, სხვათა შორის, სწერს: „ბევრმა შეიძლება არც კი იცოდეს, რომ იმ წელში გამწყვეტ შრომაში, რომელსაც ეწევა მიწისმზომელი მიწათმოწყობის საქმეში, ის იღებს **ჯამაგირს 18 მანეთს თვეში**. რა თქმა უნდა, შეუყოთი და მცოდნე მიწისმზომელი ასეთ ვეღარ გაუძლებს ასეთ პირობებს და ამიაშერებს იმ ადგილებს ჩვენს კავშირში (რუსეთში, აზერბეიჯანში და სომხეთში), სადაც **120—160 მანეთამდე** აძლევენ თვეშიო“. სრულიად მართალს ამბობს ამს. გ—ძე, რომ ასეთი მცირე ჯამაგირით ვერ დაკმაყოფილდება ვერც ერთი მუშაკი, და მით უფრო მიწისმზომელი, და, მაშასადამე, ეს ჯამაგირი უნდა გადიდდეს. მაგრამ როგორ, რა გზით, რა საშუალებით? ავტორი ამბობს, რომ რუსეთში, აზერბეიჯანში, სომხეთში, მიწისმზომელი იღებს 120—160 მანეთამდეო. დანამდვილებით მე არ ვიცი, რამდენს იღებს დასახელებულ ქვეყნებში მიწისმზომელი. მე ბულ ქვეყნებში მაინც მხოლოდ ის, რომ რუსეთში მიწათმოწყობის საქმეს, ე. ი. ის, რომ ჩვენ სოფელი უზრუნველყოთ მიწისმზომელებით, ისე, რომ რაც შეიძლება ჩქარა დავასრულოთ მიწათმოწყობის საქმე; თუ ეს საქმე შეფერხდა და დაგვიანდა, მას მერე მნიშვნელობა აღარ ექნება.

ამ ჩემ მოკლე შენიშვნის მიზანს სრულებით არ შეადგენს აღძრულ საკითხის შესახებ რაიმე ახალი წინადადების წამოყენება. ეს შენიშვნა გამოიწვია შემდეგმა გარემოებამ. ამს. გ—ძე, სხვათა შორის, სწერს: „ბევრმა შეიძლება არც კი იცოდეს, რომ იმ

*) იქვე, გვ. 105.

„რევოლუციონერ-ბოლშევიკების“ ...

(რევოლუციონერ-ბოლშევიკების ...)

„საერთაშორისო რევოლიუციის ... ...“

ლენინი

...

...

...

კომინტერნის მესოფლიო კონგრესი

27 ივნისის დილის სხდომა

ამხ. ბუხარინის მოხსენება

მოსკოვი. 28 ივნისი. კომინტერნის პროგრამის შესახებ მოხსენება გაკეთა ამხ. ბუხარინმა, რომელმაც აღნიშნა, რომ კონგრესმა უნდა მიიღოს პროგრამის პროექტი და დაუგზავნოს იგი სექციებს განსახილველად. დადგა მომენტი, როდესაც კომინტერნს შეუძლია შეუდგეს პროგრამის გამომუშავებას. **კომინტერნი აცხადებს თავის ერთგულებას რეგოლიუციონერ, მატერიალისტურ მარქსისადმი, მაშინ, როდესაც სოციალ-დემოკრატია უბრუნდება ბურჟუაზიულ, მარქსის წინა დროის ფილოსოფიას.** გარდამავალ დროის ქარცლობაში პროლეტარიატი უნდა შეუკავშირდეს გლეხობის ერთ ნაწილს წინააღმდეგ მემამულეების და მსხვილ ბურჟუაზიის კავშირისა. ახალი ეკონომიური პოლიტიკა არის გარდამავალ დროის ერთად-ერთი სწორი პროლეტარული პოლიტიკა, ვინაიდან ამ პერიოდში კიდევ არსებობენ წვრილი მწარმოებლები. სამხედრო კომუნიზმი გამოწვეული იყო მაშინ აუცილებელ პოლიტიკურ ბრძოლით და ამიტომ პოლიტიკურად მიზანშეწონილიც იყო. აგრარული საკითხში ჩვენ მხარს უჭერთ მსხვილ მეურნეობას; **ჩვენ გვინდა გლეხი გვყავდეს მოკავშირედ და აიტომ მხარს უჭერთ მიწის განაწილებას.**

ამხ. ბუხარინის სიტყვით თავდება დილის სხდომა.

27 ივნისის საღამოს სხდომა

ამხ. რიკოვის მოხსენება

მოსკოვი. 28 ივნისი. კომინტერნის კონგრესის სხდომა გაიმართა დიდ თეატრში მოსკოვის პროლეტარიატის წარმომადგენელთა თანდასწრებით. ამხ. ზინოვიევის და რიკოვის გამოსვლას დელეგატები და სტუმრები ეგებებიან ხანგრძლივ ოვაციებით. ყველა დამსწრეები ფეხზე დგებიან და იმღერიან „ინტერნაციონალს“. ამხ. რიკოვი აკეთებს მოხსენებას საბჭოთა კავშირის ეკონომიურ მდგომარეობის და რუსეთის კომპარტიაში გამართულ დისკუსიის შესახებ. ამხ. რიკოვის სიტყვას მრავალჯერ აწყვეტინებენ ხანგრძლივი ტაშით. ამხ. რიკოვს—სიტყვის გათავების შემდეგ, ხელახლა უმართავენ მქუხა ოვაციებს.

მუშების გამოსვლა

ამხ. რიკოვის სიტყვის შემდეგ ზიხასალმებელი სიტყვა წარმოსთქვეს მოსკოვის მრავალრიცხოვან ფაბრიკა-ქარხნების წარმომადგენლებმა, რომელთაც აღნიშნეს, რომ პარტიულ დისკუსიის დროს ისინი სავსებით მხარს უჭერდნენ ცეკას. ოპოზიციის წინააღმდეგ ბრძოლაში. **მუშებმა გადასცეს კონგრესს მრავალი ძვირფასი საჩუქრები.** კონგრესის სახელით ამხ. ბროუნმა მადლობა გადაუხადა მოსკოვის პროლეტარიატის წარმომადგენლებს წრფელი გრძნობებისა გამოთქმისთვის.

აკადა თავისი სიმპატიები ჩინეთის ხალხისადმი და ამგვარად იმპერიალისტების პოლიტიკის დიამეტრალურად საწინააღმდეგო პოლიტიკას ეკადგა. ამ აქტით საბჭოთა კავშირის მთავრობამ ერთბაშად დასცა საერთაშორისო იმპერიალიზმის პრესტიჟი. საბჭოთა კავშირის ასეთმა ნაბიჯმა უშუალო რეალური გავლენაც მოახდინა, ვინაიდან საბჭოთა კავშირის და ჩინეთის შეთანხმება სავსებით ეწინააღმდეგება იმპერიალისტების პოლიტიკას.

გურუსაზის ოცნება

პარიზი. 26 ივნისს „ენავორმა“-ში მოთავსებული წერილი საბჭოთა კავშირთან ურთიერთობის განახლების შესახებ. წერილში ნათქვამია, რომ საბჭოთა მთავრობა, როგორც სჩანს, მზადაა აღიდგინოს საფრანგეთის გავლენა საბჭოთა კავშირზე, მაგრამ შინაური პოლიტიკის მიხედვით მას არ შეუძლია იცნოს ვალები. ამის გამო შეიძლება ხელი შეუწყოთ შერეულ საზოგადოებათა დაარსებას ძველ მესაკუთრეთა და საბჭოთა მთავრობის წარმომადგენელთა შემადგენლობით. ამასთანავე საბჭოთა მთავრობამ უნდა დაუთმოს ამ საზოგადოებას ქონება ოჯარით 99 წლის ვადით, ხოლო ფრანგები გაიღებენ საჭირო თანხას.

ამ გეგმის განსახორციელებლად **საფრანგეთის მთავრობამ უნდა იცნოს საბჭოთა კავშირი იურიდიულად, დანიშნოს მოსკოვში საბჭოებისათვის მისაღები ელჩი და გახსნას პარიზში ცენტრალური დაწესებულება, რომელიც სიტემატიურად შეისწავლის, საბჭოთა მთავრობასთან შეთანხმებით, საბჭოთა კავშირში საფრანგეთის გავლენის აღდგენის საშუალებებს. „მაგრამ ამისათვის ამბობს გურუსი, საფრანგეთმა თავი უნდა დაანებოს, მერეყობს, გაიგოს რუსეთის რევოლიუციიდან გამომდინარე თვალსაზრისი** და ყოველმხრივ შეაფასოს მდგომარეობა.

კომინტერნის ეროვნულ

ბურჟუაზიაზე ელანდებიან.

[illegible] ბურჟუაზიის [illegible] ინგლისელ [illegible] ბურჟუაზიის [illegible] ინგლისელ [illegible] ბურჟუაზიის [illegible] ინგლისელ [

... ცხოვრება

...ია სახურავის შეკეთება.

...ეკავშირია საბჭოს კულტგანათლების საყურადღებოდ)

...ალეგის ცენტრალური კლუბის სა... დარბაზის სახურავი ზოგ... ...ადგილებში ...ეთქვილია, რის გამო ...ბ... წყალი თავისუფლად ...ბ... ...ბ... ...ბ...

სახელმწიფო დაზღვევა

ძირითადი თანხა 5.000.000 ჩერვონეცის მან.
განსაკუთრებული სარეზერვო კაპიტალი 2.500.000 მან. ოქროთი
სათადარიგო თანხა 8.000.000 მან. ალემატეგა.

სახელმწიფო დაზღვევის სამმართველოს აქვს:

საბჭოთა კავშირის ტერიტორიაზე: 1 განყოფილება („უკრგოსსტრახ"), 65 საგუბერნიო კანტორა, 25 საგუბერნიო სააგენტოები, 3.205 სამაზრო და სარაიონო სააგენტოები.

საზღვარგარეთ: სააგენტოები სტოკჰოლმში (შვეცია) და ქრისტიანიაში (ნორვეგია)—საბჭოთა კავშირის საგარეო წარმომადგენლობასთან; ჰელსინგფორსში, რეველში, რიგაში, ვარშავაში, თავრიზში (სპარსეთში)—სახელმწიფო ბანკის და „დობროფლოტის" სააგენტოებთან; მეშხედში (სპარსეთი)—სახელმწიფო ბანკის სააგენტოსთან; თეირანში, რეშტში და ენაელში (სპარსეთი)—რუსეთ-სპარსეთის ბანკთან.

ა.-კ. სახელმწიფო დაზღვევის სამმართველო კანტორები და საagენტოები იღებენ დასაზღვევად:

ცეცხლისაგან—შენობებს, ფაბრიკებს და სახელმწიფო, კომუნალურ და ყოველგვარ სხვა დაწესებულებების, წარმოებების, და აგრეთვე კერძო პირების სხვადასხვა ქონებას.

საქონელს და ცხვრთვეს—მათთვის მოწყობილ შენობებში, ნავთსადგურების და რკინისგზების საწყობებში და სხვაგან.

საგზაო საშიშროებისაგან:

1. სხვადასხვაგვარი ტვირთები, რომლებიც იგზავნება რკინისგზით და გზატკეცილებით, მდინარეების და საზღვაო გზებით, და აგრეთვე ამანათის სახით ფოსტით.

საექსპორტო და საიმპორტო ტვირთები.

II. **საზღვაო და მდინარეების გემების კორპუსები (კასკო)**

ჟურდღბისა და დაკარგვისაგან:

ყოველგვარი ტვირთები, რომლებიც დაზღვეულია საგზაო საშიშროებისაგან რკინისგზებზე, საზღვაო გზებზე და საფოსტო ამანათებში.

დაზღვევა.

სიკვდილისა: და უბედურ შემთვევებისაგან—მსხვილფეხა საქონელის და ცხენების.

სეტყვისაგან—მინდვრის ნათესების და სხვა მცენარეულობათა კულტურების.

სიცოცხლის დაზღვევა:

ა) ჩვეულებრივი დაზღვევა **სიკვდილისაგან** და დაზღვევა შერეული გეგმით (სიკვდილისა და განსაზღვრულ წლამდი მიღწევის შემთხვევისათვის) წინასწარი საექიმო შემოწმებით და **დაუყოვნებლივი პასუხისმგებლობით.**

ბ) სახალხო დაზღვევა—საექიმო შემოწმების გარეშე, 2 წლით გადადებულ პასუხისმგებლობით.

დაზღ[illegible]ევა ნ[illegible]

თბილისში: ამიერ-კავკასიის [illegible] საქმეთა სამმართველოს [illegible] ლებ (სოლ[illegible]).

პროვინციაში—სახელმწიფო დაზღვევის [illegible] ლოს კანტორები და [illegible] ყველა ქალაქებში და დაბებში.

წარმომადგენლები ყველა საბანკო სატრანსპორტო და სხვა დაწესებულებებში.

ბ. 1285 1—1

ამიერ-კავკასიის ნავთსადგურების განყოფილება

გაღავილა

ახალ ბინაზე

პეტროგრადის ქუჩა № 6

მე-3-მე სართული, ტელეფონი 7—16

ბ. 1276 3—1

ავეჯეულობა

საჩქაროთ იყიდება საწოლი, ბუფეტი, შკაფი (სარკიანი), საწერი მაგიდა და წიგნების შკაფი. იკითხეთ სოციალ-უზრუნველყოფის სახ. კომისარიატის საუბნო დარბაზში, ბლუხანოვის პროსპ. № 83 დილის 10 საათ. 4 საათ. და საღ. 4 საათ. 8. საათ.

№ 135 1—1

კოოპერატივებს

სოფლის და ქალაქის

ერთიან სამთმზეკარებლო საზოგადოებებს

მაქრის ტრესტი

(„სახალოტრესტ")

აწვდის **მაქრის ფხვნილს**

[illegible] (ერთიანდ)

თავის [illegible] ებიდან: ქუთაისში, თელავში, ბორჯომში, თბილისში და ბათომში.

[illegible] ურნდა გაიგზავნოს ფოსტით ან დეპეშით: თბილისი, ლორის-მელიქოვის ქუჩა № 5.

1—1 ბ. 1284

შავი და აზოვის ზღვების გემთა მიმოსვლის სახელმწიფო სამმართველოს

„ოსჩავ"-ის

[illegible] ბრძოლა ბრძოლა [illegible]

[illegible] ზე. 26 იან. ბრძოლა [illegible]

თბილისის წარმომადგენლობა

აცხადებს ყველას საყურადღებოდ, რომ **სიმონ დავითისძე მარგოლინის მაგიერ** კომერციულ სააგენტოს გამგეთ და წარმომადგენლად თბილისში დანიშნულია **ვლადიმირ გიჭინას ძე შაფთავა** გემთა მიმოსვლის სამმართველოს ა. | წ. 31 მაისის ბრძანებით **№ 803**

ბ. 1—1 1275

მუშათა მთლიანი კოოპერატივი

აცხადებს იმათ საყურადღებოთ, ვისაც ხელში აქვთ ორდერები ნიადაგ მანუფაქტურის მისაღებად მაღაზიებიდან: ცენტრალური № 1, № 2, № 14, რომ ასეთის **ბაცეეა ბაბარეკლდება** მხოლო 5 ივლისამდე, რის შემდეგ

ორდერები გაუქმებულად ჩაითვლება,

ამიტომ ყველას, ვისაც ორდერები აქვთ, ვთხოვთ მიიღონ მანუფაქტურა ა | წ. 5 ივნისამდე.

მუშათა მთლიანი კოოპერატივის სავაჭრო განყოფილება.

1—1 ბ. № 1273.

საქართველოს სახელმწიფო ვაჭროგის საპაიო ამხანაგობა

„გრუზგოსტორგი"

„ძველ-ვაჭრობა ეროვნული ეკონომიკის ფასებში"

(ძირითადი თანხა 1.000.000 მანეთი)

გამგეობა: თბილისი, თავისუფლების მოედანი, ყოფ. თამამშვილის ქარვ.

აქვს ქ. თბილისში საკუთარი

საბითუმო-საწყობ-მაღაზიები:

1) სამანუფაქტურო მაღაზია № 1, კომინტერნის (ყოფ. ალექსანდრეს) ქ. № 8, ტელეფონი № 19—17.

2) [illegible] ა № 2, კომინტერნის ქუჩა № 5, ტელეფონი № 11—70.

3) რკინეულობის მაღაზია № 3, სომხის ბაზარი № 62, ტელეფონი № 7—51.

4) თევზეულობის მაღაზია № 4, პუშკინის ქ. № 4.

5) უნივერსალური მაღაზია [illegible], ვაგზლისა და ელისაბედის ქუჩების კუთხე, ტელეფონ[illegible] 13—01.

6) სასოფლო-სამეურნეო ნივთების მაღაზია № 6, თბილისის მოედანი № 80, ტელეფ. № 15—61.

7) თევზეულობის მაღაზია № 7, ვაგზლის ქუჩა № 2.

ყველა მაღაზიებში მიღებული არის საქონლების ახალი პარტია:

ფართლეულობა, ფეხსაცმელი, გალანტერეია, შაბიამანი, გოგირდი და მრავალგვარი საოჯახო ნივთები.

უახლოეს დროში მიღებული იქნება

დამზადებული ტანსაცმელი, ფეხსაცმელი, გალანტერეია, ჭურჭლეულობა, ბროლი, ფაიფური, სამოვრები და სხვა ფაბრიკატები.

გრუზგოსტორგი ამზადებს:

ღვინოს, სპირტს, საკასრე მასალას, ბარიტს, მატყლს, თამბაქოს და სხვას.

იღებს: ტრესტებისა და სინდიკატების წარმომადგენლობას და საქონელს საკომისიოთ.

ბ. 1283 3—1

ამიერ-კავკასიის რკინის გზების სამმართველო

ამით აცხადებს, რომ 28 ივნისიდან ინიშნება ყოველ დღე

დამატებითი მატარებელი № 16—15

თბილის-ბორჯომს შორის,

მატარებელი **№ 16** გავა თბილისიდან დღის 2 საათ. 10 წ., ბორჯომში ჩავა საღამოს 8 საათ. 30 წ., ბორჯომიდან გამოვა მატარებელი **№ 15** საღამოს 11 საათზე, თბილისში ჩამოვა დილის 5 საათ. და 30 წუთზე.

1—1 ბ. № 1287.

მოქალაქენო!

თქვენი ჯანმრთელობის ინტერესი მოითხოვს რომ

სვათ მხოლოდ

მიტროფანე ✦✦✦✦ ✦✦✦✦ ლაღიძის

საუკეთესო, ხელოვნურად მომზადებული ხილეულ-მაღნეულის სამკურნალო წყლები, რომელიც მომზადებულია უმაღლესი ნამდვილი ბუნებრივი, რჩეული ხილეულობის წვენისაგან, ნადუღი წყლით უაღრესად

გაუმჯობესებულ აპარატზე

მცოდნე და დახელოვნებული სპეციალისტების მუდმივი ზედამხედველობით, ამიტომ ლაღიძის წყალი სრულიად უვნებელია ჯანმრთელობისათვის და თანაც გემო და სუნი საამური აქვს.

მ. ლაღიძის ფირმა პასუხისმგებელია მხოლოდ იმ წყლის კეთილდირსებაში, რომელიც შეძენილი იქნება პირდაპირ ქარხანიდან, ანუ მისი საკუთარი განყოფილებიდან.

ნ. 1—1 № 1272.

სრულიად რუსეთის კოოპერატიული ბანკი

ძირითადი თანხა 10.000.000 მანეთი

(გამგეობა მოსკოვში)

სრულიად რუსეთის კოოპერატიულ ბანკის [illegible] ბილისის [illegible] აწარმოებს ბანკის წესდებ[illegible] ნებადართულ ოპერაციებს და [illegible] ლობრ:

1) თამასუქების განაღ[illegible]

2) სესხები საქონლის გზის ქვეშ და საქონლის დოკუმენტების გაცემა.

3) სპეციალური ანგარიში თამასუქების და საქონლის გირაოს ქვეშ.

4) უფლის გადაგზავნა [illegible] აკრედიტივები საბჭოთა კავშირის ყველა ქალაქებში.

5) შესანახი თანხები მინარე ანგარიშზე მიიღება კოოპერატიულ სახელმწიფოებრივ, მუა ორგანიზაციებიდან, პროფკავშირებისაგან, კერძო ფირმებისა პირებისაგან.

თბილისის განყოფილებაძს შედეგი საა[illegible] ქონების [illegible]

1) ქალაქის სიონის სასტუ.

2) ერევნის სააგენტო ყთში.

3) სოხუმის სააგენტო ხეთში.

1—1 1269.

ექიმი ბ. მეგრაბიანი

შინაგანი, გულითა და კლინიკით [illegible] ფყოფებული. სპეციების წამლობა. შეშხაპ. 915 ყოველ ორგანოებისათვეა, ფოტოგრაფი გადაღება [illegible] ლობა

რენტგენ სხივებით

დილ. 9—1 ს. დღ. და 6ს. საღ. ბებუთოვისა № 23.

895—13—1[illegible]

ელექტრ და სინათლის

სამკურნალო

საწოლებით 40ნი დარსოლვალ

მიხეილ გედევანიშვილის სახელობის

ნერვიულ და [illegible] ექიმრას [illegible] ბენენ

სამკურნალო სწარმოება **ექ. სიმონ ყიფშიძის** ხელმძღვანელ[illegible]

ბით. თბილისი, ყორგანოვის ქ. №20. 126—25—1[illegible]

ექიმი დ. ს. მატანევი-მგალობლიშვილი

ყელის, ყურს, ცხვირ და თვალის აკადმყოფობანი.

ოპერატიული მკურნალობა, [illegible]ტური აპერაციები.

ავადმყოფთა მიღება [illegible]-დან 7 ნახ.-მდე კვირადღის გარდა. ვერა, მლეთის შესახვევი № 20.

1164—25—1[illegible]

ᲓᲐᲕᲙᲐᲠᲒᲔ პირობის წმობა № 2384. და სიღარიბის მოწმ[illegible] მიღებული ზ.ტაფონის აღმას-კომიტეტიდან გრიგ[illegible] სოფრომის-ძე ჯ[illegible]ის სახელზე. ჩაითვალოს გაუქმებულად.

№ 1344. 1—1.

ᲓᲐᲕᲙᲐᲠᲒᲔ ნუსხა [illegible]ბის მოწმობა, და რეგისტრაციის ქალ[illegible] დი, გაუქმებულად ჩაითვალოს. სერგო ფალალაძე.

1—1 № 1346.

ᲓᲐᲕᲙᲐᲠᲒᲔ შრომ[illegible] ბირეკ წიგნაკი № 1692 მოცემული გ. მურ[illegible] დოვისახელზ. ჩაითვალოს გაუქმებულად. 1—1 [illegible]

ᲓᲐᲕᲙᲐᲠᲒᲔ 1) დოს რკინის გზათა სამმართველოდან მიღებულ[illegible] მოწმო[illegible] № 2949116, 2) ტრანსპორტელთა პროფკავ[illegible] შირის საწევრო წიგნაკი №1611, 3) საყოველთაო სამხედრო სწავლის სა[illegible] მართველოს აღრიცხვის ბალეთი № 2, 4) საანგარიშო წიგნაკი № 144 [illegible] 5) საავადმყოფო ბარათი №2883 პავლე ლიუტენკოს სახელზე ჩაითვალ[illegible] გაუქმებულად.

1—1 № 1349

საზოგადოების საყურადღებოდ.

იბეჭდება და მოკლე ხანში დაურიგდება ხელისმომწერლებს მეცნიერული ნაკვლევი სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორის **პ. კეკელიძისა:**

ქართული ლიტერატურის ისტორია

ტომი 1. 700 გვერდიანი, სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამოცემა (რადგან პირველი ტომი (1000) ათასი ეგზემპლიარი მარტო გამოიცა, თუ ეს არ ეყო ხელისმომწერთ, მაშინ ივივე წიგნი ხელმეორედ გამოიცემა ჩვენ მიერ).

[illegible] § 1. ძველი **ქართული მწერლობის მნიშვნელობა და მისი შესწავლის მდგომარეობა.** მნიშვნელობა ეროვნული და ორიენტალური,—რამდენად იცნობენ უცხოელები ძველს ქართულ მწერლობას.—ძველი ისტორიული-ლიტერატურული მასალა—ახალი დროის მეცნიერული კვლევ[illegible] ძიება ამ დარგში.—შრომანი: Alter-ისა, პ. იოსელიანისა, მ. ბროსესი; ალ. ცაგარლისა; თ. ჟორდანიასი; ე. თაყაიშვილის; მ. ჯანაშვილის; ზ. ჭიჭინაძის; ალ. ხახანაშვილის; ნ. მარისა და ივ. ჯავახიშვილისა.—

§ 2. **ქართული ლიტერატურული ენა და დასაწყისი ქართული მწერლობისა.** შექმნა საერო ქართული, ლიტერატურული ენისა.—აუცილებელი ევოლიუცია ამ ენის ზრდა-განვითარებაში.—ორგვარი ქართული ანბანი: ხუცური და მხედრული. რომელია [illegible] თავდაპირველი? შემოღება ქართულ[illegible] ანბანისა და დასაწყისი ქართულ მწერლობისა.—ფაქტები ქართული მწერლობისა V—VI საუკ.

§ 3. **პერიოდები ძველი ქართული მწერლობის ისტორიისა.** პირველი პერიოდი: აღმოსავლური გავლენა ამ დროის ქართულს ცხოვრებასა და მწერლობაში—გავლენა სომხური, ასურული და ბერძნული; მეორე პერიოდი: ეროვნული მიმართულება. რამ წარმოშვა ეს მიმართულება? რაში გამოიხატ[illegible]ტება ეს მიმართულება? ლიტერატურულ-კულტურული კავშირი სომხებთან, ასურელებთან, ბერძნებთან და არაბებთან.—მესამე პერიოდი: ულტრა-ბიზანტიური მიმართულება ცხოვრებასა და მწერლობაში.—რაში გამოიხატება ეს მიმართულება და რა ახასიათებს[illegible]? ჰქონდათ თუ არა ამ დროს ქარ[illegible] თველებს ლიტერატურული კავშირი რომთან? მეოთხე პერიოდი: რამ გამოიწვია და რაში გამოიხატა ქართული მწერლობის დაცემა? მეხუთე პერიოდი: აღორძინება ცხოვრებისა და მწერლობისა. რამ გამოიწვია და რაში გამოიხატა ეგი? ლიტერატურული გავლ[illegible] ბერძნებისა, სომხებისა, დასავლ[illegible] ევროპისა და რუსეთისა.—

P. S. და ასე მიყვება §§ 4; ნაწილი პირველი, სადაც გარჩეულა 77 სხვადასხვა ავტორები; ნაწილი მეორე; ძველი მწერლობის დარგები §§ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11... სულ არის 700 გვერდი დიდი ფორმატისა...

ტომი 2. 900 გვერდიანი ძველი ქართული საერო ლიტერატურა (XI—XVIII-ს). საუკეთესო ქაღალდზე დაბეჭდილი და შეკინძული-შეკანული.—

შესავალი. დასაწყისი საერო მწერლობისა; ფაქტორები მისი აღმოცენებისა და განვითარებისა და პერიოდები ისტორიისა. ურთიერთობა საეროსა და საეკლესიო მწერლობათა შორის. ძველი საერო მწერლობის შესწავლის მდგომარეობა.

ნაწილი პირველი. კლასიკური ხანა ძველი საერო მწერლობისა (XI—XIII-ს) თხზულებანი კლასიკური ხანისა, რომელთაც ჩვენამდე არ მოუხწევიათ, მწერალნი ამ პერიოდისა, რომელთა ნაწარმოებნი ცნობილნი არ არიან.

განყოფილება 1. ეპოსი. 1. ვისრამიანი; 2. ამირან დარეჯანიანი; 3. ვეფხის ტყაოსანი; საკითხი სიუჟეტისა და ავტორის შესახებ.

ნაწილი მეორე. აღორძინების ხანა ძველი საერო მწერლობისა (XVI—XVIII-ს).

განყოფილება 1. ეპოსი—1. ეპოსი სადევგმირო: 1. შაჰნამეს ქართული ვერსიები და მთარგმნელები, 2 შაჰნამეს მიბაძვანი; საამიანი, ბარამიანი, ყარამანიანი, სირინოზიანი, ალექსანდრიანი, ვარშაყიანი, სეილანიანი, ალლუზიანი, დილარიანი

2 **ეპოსი რელიგიური:** 1. ვეფხის ტყაოსნის დამატებანი და გაგრძელებანი; 2. ომანიანი; 3. იოსებ ზილიხანიანი; 4. ლეილა მენჯუნიანი; 5. ხოსროვ შირინიანი; 6. ბარამგურიანი; 7. ბარამგურიან და მიანი; 8. ბარამ გულიჯანიანი.

3. **ეპოსი საზღაპრო:** 1. რუსუდანიანი; 2. მირიანი; 3. ჩარდავრიშიანი; 4. სპილუნძის ქალაქიანი; 5. ყამარდიანია.

4. **ეპოსი ლიტერატურულ მოტივალური.** 1. ქილილა და დამანა; 2. სიბრძნე სიცრუისა; 3. ესოპეს იგავები; 4. თიმსარიანი; 5. მედიის წიგნი; 6. ბახთიარნამე; 7. ეპოფთეგმები: ამირნასარიანი; სიბრძნენი ფილოსოფოსიანი; სწავლანი ახიკარ ბრძნისანი; 8. მეფეთა საღარო; 9. ტესტამენტი.

5. **ეპოსი სასტორიო:** 1. წამება ქეთევან დედოფლისა; 2. შაჰნავაზიანი; 3. თეიმურაზისა და რუსთაველის შედარება; 4. დიდი მოურავიანი; 5. კათალიკოზ—ბაქარიანი; 6. ვახტანგიანი; 7. ჭირი ქართლისა; 8. დავითიანი ბაგრატოვანთა მატიანე ლარაძისა.

განყოფილება 2.—ლირიკა. თეიმურაზ I, არჩილ მეათე, სხვა სულხან ორბელიანი, ვახტანგ VI მამუკა ბარათაშვილი; თეიმურაზ II, ქაიხოსრო ანდრონიკაშვილი; ნარგიზოვონი, ზაქარია გაბაშვილი, ბესარიონ გაბაშვილი, საიათნოვა, პეტრე ლარაძე.

განყოფილება მესამე—დრამა. დასაწყისი ქართული თეატრისა; ნათარგმნი დრამატიული ნაწარმოებნი გიორგი ავალიშვილისა და სხვა.

წიგნები ფრიად საინტერესოთაა შედგენილი; ავტორს შეაქვს ახალი შეფასება ჩვენი მწერლობისა და ამზეურებს სრულიად უცნობ ავტორებს, რომელნიც საპატიო ადგილს იჭერენ ჩვენს კლასიკურ მწერლობაში. წიგნები (I ტ. და II ტ.) ღირს 15 მანეთი.—ხელისმომწერთ შეუძლია თანმოიტანონ სამგზობით ხუთ ხუთ მანეთის კვალობაზე სამი თვის განმავლობაში.—1 ტ. დაურიგდება 10 მანეთის შემოტანისათანავე და 2 ტ. დანარჩენი 5 მანეთის შემოტანის შემდეგ.—ფულები შეიძლება გადაგზავნოს ფოსტითაც. წიგნების ბეჭდვა მოთავებული იქნება ოქტომბრს დამლევისათვის.

მისამართი: სასახლის ქუჩა № 5—ეზოში—წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მაღაზია—ვასო ედილაშვილი; აქვე შეიძლება ყოველგვარ ცნობების მიღება, წიგნების დაბეჭდვა და სხვ.

2—1—ბ. 1281.

ᲙᲐᲢᲘᲕᲘᲡᲪᲔᲛᲘᲗ ᲒᲐᲛᲝᲛᲪᲔᲛᲚᲝᲑᲐ.

[illegible] ტალის [illegible] ᲔᲖᲝᲚᲘᲣᲪᲘᲐ [illegible]

[illegible] ს დარაზმულად პროლეტა- | **საბჭოთა რესპუბლიკების დაარსების** | ნადაგ[illegible]

[illegible] წინააღმდეგ დემოკრატიის | **სურვილის გამოთქმით.** | რომ ან[illegible]

სტამბა „ზარია ვოსტოკის". საბა წულუკიძის ქუჩა № 4